

KAITSEMINISTEERIUM

Jürgen Ligi
Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1, Tallinn 10122
info@fin.ee

31.03.2025 nr 10-1/25/15

Programmi tegevuste muutmine

Edastame Teile Kaitseministeeriumi ettepanekud tulemusvaldkonna Julgeolek ja riigikaitse programmi Sõjaline riigikaitse ja heidutus muutmiseks.

Viimaste aastate järsult halvenenud julgeolekuolukord maailmas on tinginud vajaduse oluliselt suurendada riigikaitse arendamiseks eraldatavaid rahalisi vahendeid ning kiirendada riigikaitseks vajalike arenduste ja hangete läbiviimist olukorras kus hankijate konkurents kaitsetööstuse poolt toodetavale on järsult suurenenud, toodete saadavus võib olla piiratud ja tarneajad võivad oluliselt kõikuda. Kiires tempos riigikaitse arendamine ei ole valik vaid hädavajadus. Esitatud ettepanekud suurendavad oluliselt riigikaitseks ettenähtud rahaliste vahendite planeerimise ja kasutamise paindlikkust Kaitseministeeriumi valitsemisalas ning võimaldavad vähendada lisaväärtust mitteloovate bürokraatlike tegevuste mahtu eelarve planeerimise ja haldamise protsessis.

Ettepanekud tulemusvaldkonna Julgeolek ja riigikaitse programmi Sõjaline riigikaitse ja heidutus muutmiseks:

1. Liita programmi tegevused Väeloome: maavägi, Väeloome: merevägi, Väeloome: õhuvägi, Väeloome: muud üksused üheks programmi tegevuseks Väeloome korraldamine.

Selgitus: Väeloome on terviklik väärtuspakkumine – poliitika kujundamine, väe arendamine, sealhulgas uute üksuste loomine, olemasolevate alalhoid ja väljaõpe. Strateegilise juhtimise vaates on oluline eesmärgistada ja eelarvestada sõjaliste võimete planeerimist, loomist ja alalhoidmist terviklikult ning tulevikku vaatavalt selmet killustada neid Kaitseväe struktuurist lähtuvalt. Struktuuripõhise lähenemise sobimatust näitab tänane olukord, kus seoses diviisi loomisega on diviis jagunenud mitme programmi tegevuse vahel - diviisi kuuluvad lisaks senistele maaväe üksustele ka seni muude üksustena käsitletud struktuuriüksused, kelle tegevused ja kulud peavad väeloome jaotamisel mitmeks programmi tegevuseks olema jagatud ka hinnanguliselt mitmeks üksuse alalhoidmise ja üksuse väljaõppe teenuseks. Nelja väeloome programmi tegevuse kokku liitmine võimaldab paindlikust uute võimete loomise, varude ja varustuse jne planeerimisel ja plaanide realiseerimisel.

Senine kogemus on näidanud, et ka välised tarbijad (Riigikogu liikmed) suudavad väga hästi mõista riigikaitseliste võimete planeerimise, loomise ja alalhoidmise komponente. Vähem ollakse kursis ja teadlikud sellest, kuidas Kaitsevägi struktuuriliselt jaguneb.

2. Liita programmi tegevus Liitlaste kohaloleku tagamine Eestis programmi tegevusega Kaitsevalmidus. Uueks programmi tegevuse nimetuseks oleks Kaitsevalmiduse ja liitlaste kohaloleku tagamine Eestis.

Selgitus: Kaitsevalmiduse programmi tegevus koondab Kaitseministeeriumi ja Kaitseväe teenused, mis on suunatud kaitsevalmiduse tagamisele, sealhulgas poliitika kujundamisele, olukorrateadlikkuse

hoidmisele, õppuste ja õppekogunemiste korraldamisele, sõdimiseks valmisoleku kiirust tõstvate tegevuste läbiviimisele. Sisuliselt kuuluvad kaitsevalmidust tagavate tegevuste hulka ka liitlaste sõjalise kohaloleku ja siirmissõimekuse tagamiseks tehtavad tegevused (harjutusväljade arendamine ja tagamine liitlaste vastuvõtuks ja Eestis viibimiseks vajalikku taristu arendamine ja haldamine ning ühisõppuste läbiviimine), mis on programmi tegevuse Liitlaste kohaloleku tagamine Eestis sisuks. Seetõttu on otstarbekas kõiki kaitsevalmiduse tagamisele suunatud tegevusi käsitleda ja eesmärgistada koos.

3. Luua uus programmi tegevus Kaitsetööstuse ja kaitsevaldkonna innovatsiooni edendamine.

Selgitus: Lähiaastatel on Eesti kaitsevõime arendamisel olulise tähtsusega kaitsetööstuse arendamine Eestis ning innovatiivsete kaitsevaldkonna toodete ja lahenduste arendamine ning katsetamine. Seetõttu on oluline selle valdkonna teenused (kaitsetööstuspoliitika kujundamine (KaM), kaitsealane teadus- ja arendustegevus (KaM), kaitsealane teadus- ja arendustegevus (KV)) koondada iseseisvasse programmi tegevusse. Hetkel on nimetatud teenused programmi tegevuse Väeloome: muud üksused koosseisus. Uue programmi tegevuse eesmärgistamise ja tulemuste saavutamise eest hakkab vastutama kaitsetööstuse ja innovatsiooni valdkonna asekancler.

Kaitsevaldkonna eelarve planeerimise ja kasutamise protsessi läbipaistvuse tagamiseks Riigikogu liikmete ning Rahandusministeeriumi jaoks pakume välja järgmised meetmed:

- 1) kaitsevaldkonna planeerimisdokument Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava (KMAK), mis on asutusesiseseks kasutuseks mõeldud detailne nelja aastane planeerimisdokument, tehakse kättesaadavaks Riigikogu rahanduskomisjoni liikmetele ja Rahandusministeeriumi asjassepuutuvatele ametnikele;
- 2) Kaitseministeerium tagab alates 2026. aastast KMAK täitmise aruande edastamise Rahandusministeeriumile;
- 3) Kaitseministeerium tagab Rahandusministeeriumile tulemusvaldkonna Julgeolek ja riigikaitse programmi Sõjaline riigikaitse ja heidutus panustavate põhiteenuste eelarvete ja nende täitmise andmete kättesaadavuse eelarve infosüsteemis.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanno Pevkur
minister

Lisad: objektid 2026-2029_19.03.2025_RaMle

Ene Rebane
Ene.Rebane@kaitseministeerium.ee